

Na osnovu člana 8 stav 3, člana 9 stav 2, člana 12 stav 5, člana 28 stav 3, člana 32 stav 4, člana 33 st. 3, 7 i 8, člana 34 stav 3, člana 36 stav 5, člana 37 stav 5 i člana 38 stav 4 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Službeni list RCG", broj 28/06 i "Službeni list CG", broj 28/11), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, donijelo je

Pravilnik o fitosanitarnim mjerama za sprečavanje unošenja, širenja i suzbijanje štetnih organizama i listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 39/2011 od 4.8.2011. godine

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se: liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, fitosanitarne mjere za sprečavanje unošenja, širenja i mjere za suzbijanje štetnih organizama, način vršenja fitosanitarnog pregleda pošiljke bilja, kao i najmanji broj i veličina uzoraka pošiljke, male količine za pojedine vrste bilja i biljnih proizvoda, obrazac i sadržaj fitosertifikata i fitosertifikata za reeksport, uslovi pod kojima se može prihvatiti ovjerena kopija fitosertifikata i fitosertifikata izdata u državi izvoznici koja nije ratifikovala Međunarodnu konvenciju o zaštiti bilja, način najave pošiljke i obrazac prijave za fitosanitarni pregled pošiljke, bliži uslovi pod kojima se primjenjuju fitosanitarne mjere, oblik i sadržaj oznaka prilikom uvoza pošiljke bilja, obrazac, način i rok podnošenja zahtjeva za izdavanje fitosertifikata i fitosertifikata za reeksport, mjesto i način obavljanja fitosanitarnog pregleda pošiljke bilja koja se izvozi, kao i obavezni fitosanitarni pregled za pošiljke u tranzitu, u slučaju havarije ili osnovane sumnje da postoji rizik od unošenja i širenja štetnih organizama.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) **bilje** je živo bilje i njegovi djelovi, uključujući i sjeme:

a) žive djelove bilja čine:

- plodovi u botaničkom smislu, osim duboko zamrznutih;
- povrće, osim duboko zamrznutog;
- krtole, lukovice, gomolji, rizomi i drugi podzemni reproduktivni organi;
- rezano cvijeće;

- grane sa lišćem i iglicima;
 - rezana stabla sa lišćem;
 - listovi, lišće;
 - kulture biljnih tkiva;
 - živi polen;
 - pupoljci, reznice i plemke;
 - i drugi djelovi bilja u skladu sa zakonom;
- b) sjeme u botaničkom smislu, je sjeme namijenjeno sjetvi i
- c) jestive gljive;

2) **biljni proizvodi** su proizvodi biljnog porijekla, neprerađeni ili jednostavno prerađeni, koji ne spadaju u bilje i koji mogu da sadrže ili prenose štetne organizme, zbog kojih treba sprovesti fitosanitarne mjere;

3) **objekti pod nadzorom** su zemljišta, skladišta, objekti za preradu, ambalaža, transportna sredstva, kontejneri, zemlja ili bilo koja druga podloga u ili na kojoj se biljke gaje ili drugi organizmi, predmeti ili materijali koji mogu da sadrže ili prenose štetne organizme, zbog kojih treba sprovesti fitosanitarne mjere;

4) **treće zemlje** su države iz kojih se pošiljka bilja uvozi ili u koje se izvozi;

5) **mjesto unošenja** pošiljke bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom je granični prelaz na kojem je uspostavljen carinski nadzor (customs office of point of entry) i fitosanitarni inspeksijski nadzor (official body of point of entry) i to: aerodrom, luka, željeznički i drumski granični prelaz i pošta;

6) **pošiljka** je određena količina bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, koja se transportuje i koju prati fitosertifikat, druga isprava ili oznaka i može se sastojati od jedne ili više partija (lotova);

7) **partija (lot)** je broj jedinica jedne vrste bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom koja se može identifikovati po homogenosti svog sadržaja i porijeklu i čini dio pošiljke.

8) **zaštićeno područje** je teritorija druge države na kojoj nije utvrđeno prisustvo jednog ili više štetnih organizama, iako su postojali povoljni uslovi za njihovu pojavu, odnosno teritorija na kojoj postoji opasnost od zaraze pojedinim štetnim organizmima pod povoljnim ekološkim uslovima na određenim vrstama bilja, a prisustvo tih štetnih organizama nije utvrđeno.

Liste I.A, II.A, I.B i II.B

Član 3

Štetni organizmi koji se smatraju naročito rizičnim po zdravlje bilja i biljnih proizvoda razvrstani su u sljedeće liste:

- 1) Lista I.A (štetni organizmi čije se unošenje i širenje zabranjuje);
- 2) Lista II.A (štetni organizmi čije se unošenje i širenje zabranjuje ako se utvrdi njihovo prisustvo na određenom bilju ili biljnim proizvodima);
- 3) Lista I.B (štetni organizmi čije se unošenje u određena zaštićena područja i širenje unutar tih područja zabranjuje);
- 4) Lista II.B (štetni organizmi čije se unošenje u određena zaštićena područja i širenje unutar tih područja zabranjuje ako se utvrdi njihovo prisustvo na određenom bilju ili biljnim proizvodima).

Sadržaj lista iz stava 1 ovog člana, dat je u Prilozima 1 i 2, koji su sastavni dio ovog pravilnika.

Liste III.A, III.B, IV.A, IV.B, V.A, V.B i VI.

Član 4

Bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom koji mogu biti nosioci štetnih organizama iz člana 3 ovog pravilnika, razvrstani su u sljedeće liste:

- 1) Lista III.A (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom čije se unošenje zabranjuje);
 - 2) Lista III.B (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom čije se unošenje zabranjuje u određena zaštićena područja);
 - 3) Lista IV.A (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom za koje moraju biti ispunjeni posebni fitosanitarni zahtjevi prilikom unošenja i premještanja);
 - 4) Lista IV.B (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom za koje moraju biti ispunjeni posebni fitosanitarni zahtjevi prilikom unošenja u određena zaštićena područja i premještanja unutar tih područja);
 - 5) Lista V.A (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom, koji su porijeklom iz Crne Gore i moraju biti pregledani prije premještanja) obuhvata:
 - Listu V.A.I (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom koji moraju biti pregledani prije premještanja unutar Crne Gore i koje mora pratiti biljni pasoš);
 - Listu V.A.II (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom koji moraju biti pregledani prije unošenja u određena zaštićena područja i premještanja unutar tih područja i koje mora pratiti biljni pasoš za određeno zaštićeno područje);
 - 6) Lista V.B (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom, koji nijesu porijeklom iz Crne Gore i moraju biti pregledani prije unošenja) obuhvata:
 - Listu V.B.I (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom, koji moraju biti pregledani prilikom unošenja i kojima se mogu prenijeti štetni organizmi značajni za teritoriju Crne Gore);
 - Listu V.B.II (bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom koji moraju biti pregledani prilikom unošenja u određena zaštićena područja i kojima se mogu prenijeti štetni organizmi značajni za ta zaštićena područja);
 - 7) Lista VI. (bilje i biljni proizvodi za koje se mogu propisati posebni postupci).
- Sadržaj lista iz stava 1 ovog člana, dat je u Prilozima 3, 4, 5 i 6, koji su sastavni dio ovog pravilnika.

Fitosanitarne mjere

Član 5

Fitosanitarne mjere koje se sprovode u cilju sprječavanja unošenja i širenja štetnih organizama sa Liste I.A, Liste I.B, Liste II.A, Liste II.B i Liste VI. ovog pravilnika su:

- 1) odgovarajuće tretiranje, odnosno dezinfekcija ili dezinfestacija bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom;
- 2) uvođenje karantinskog nadzora do dobijanja rezultata laboratorijskih analiza;
- 3) praćenje zdravstvenog stanja bilja kod krajnjeg korisnika (karantinski nadzor);
- 4) vraćanje pošiljke;
- 5) uništavanje zaraženog bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom ili bilja za koje su naređene druge mjere uništavanja i
- 6) druge mjere u skladu sa zakonom.

Bilje, biljni proizvodi i objekti pod nadzorom uništavaju se: spaljivanjem, upotrebom sredstava za zaštitu bilja, zakopavanjem ili zaoravanjem i na drugi način koji onemogućava širenje štetnih organizama.

Spaljivanjem bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom vrši se uništavanje sjemena, sadnica drvenastih kultura, drveta i drvene ili papirne ambalaže i slično, u specijalnim jamama ili na drugim mjestima, gdje nema opasnosti po okolinu od požara.

Upotrebom sredstava za zaštitu bilja (herbicidi) uništavaju se zeljaste i olistale biljke, koje se po uništavanju zaoravaju ili zakopavaju.

Dubokim zakopavanjem uništavaju se korjenaste i krtolaste biljke, lukovice, ambalaža i drugo bilje, koje se na drugi način ne može uništiti, na način što se zakopano bilje i djelovi bilja prekrivaju slojem zemlje, debljine najmanje 1 m, koja mora biti u ravni sa okolnim terenom.

Zakopavanje bilja iz stava 5 ovog člana, vrši se na osnovu analize rizika organa uprave nadležnog za poslove zdravstvene zaštite bilja (u daljem tekstu: nadležni organ) i na mjestu koje mora biti udaljeno od vodnih izvora najmanje 500 metara, na neobradivim, nepoljoprivrednim površinama, uzimajući u obzir tip zemljišta, biologiju organizma i način njegovog širenja.

Mjesto zakopavanja bilja iz stava 6 ovog člana, mora biti vidno označeno i ne smije se obrađivati najmanje tri godine od dana izvršenog zakopavanja.

Ambalaža (metalna, plastična-višeslojna, aluminijska i sl.) mora se odvojiti od zaraženog bilja i uništiti u centrima, odnosno postrojenjima za kontrolisano uništavanje ambalaže u skladu sa posebnim propisima kojima je uređeno upravljanje otpadom.

Zaoravanjem ili drugim mehaničkim načinom uništavaju se biljke, koje još nemaju reproduktivnih organa i vegetativno se ne razmnožavaju i na kojima nije utvrđeno prisustvo štetnih organizama.

Prevozno sredstvo koje je služilo za prevoz zaraženog bilja mora biti podvrgnuto dezinfekciji, odnosno dezinsekciji.

Obim uništavanja bilja određuje se u zavisnosti od biologije organizma i načina njegovog širenja (individualne biljke ili djelovi zasada ili biljke iste sorte ili istog porijekla) u pošiljci ili na jedinici proizvodnje, odnosno kumulativno, ako se na jedinici proizvodnje ustanovi prisustvo štetnog organizma više godina uzastopno ili prisustvo više vrsta štetnih organizama istovremeno.

Fitosanitarni pregled

Član 6

Otvaranje, odnosno pregled pošiljke sa Liste V.B i Liste VI. ovog pravilnika, može se vršiti samo uz prisustvo fitosanitarnog inspektora.

Pošiljka bilja sa lista iz stava 1 ovog člana koja podliježe fitosanitarnom pregledu, ostaje pod carinskim nadzorom sve dok se potvrdi da je fitosanitarni pregled obavljen.

Pošiljka bilja koja nije na listama iz stava 2 ovog člana, može se otvarati i pregledati samo uz prisustvo fitosanitarnog inspektora, ukoliko Fitosanitarna uprava procijeni da postoji rizik po zdravlje bilja.

Fitosanitarni pregled pošiljke obuhvata:

- pregled dokumentacije koja prati pošiljku;
- identifikaciju pošiljke;
- zdravstveni pregled pošiljke;
- pregled prevoznog sredstva (osim avionskih, poštanskih i denčanih) i ambalaže.

Pregledom dokumentacije koja prati pošiljku utvrđuje se:

1) da li je uvoznik upisan u registar proizvođača, prerađivača, uvoznika, distributera i skladištera određenog bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, u skladu sa zakonom;

2) da li pošiljku prati fitosertifikat ili drugi vjerodostojni dokument u skladu sa članom 9 ovog pravilnika, kao i ostala potrebna dokumentacija (prijava za fitosanitarni pregled, tovarni list ili brodski tovarni list, faktura, otpremnica, odobrenje Fitosanitarnе uprave sa propisanim fitosanitarnim uslovima i druge isprave). Na fitosertifikatu ili fakturi, osim trgovačkog naziva bilja, mora biti naveden botanički naziv roda ili vrste;

3) da li pošiljka sadrži bilje, biljne proizvode ili objekte pod nadzorom sa Liste III.A i Liste III. B ovog pravilnika;

4) da li je pošiljka označena oznakom u skladu sa fitosanitarnim modelom Međunarodne konvencije za zaštitu bilja - International Plant Protection Convention - IPPC;

5) da li pošiljka, koja je namijenjena za ogledna i naučna istraživanja ili za rad na selekciji bilja, ispunjava propisane uslove.

Identifikacija pošiljke podrazumijeva utvrđivanje na osnovu cjeline ili jednog, odnosno više reprezentativnih uzoraka, da li sadržaj pošiljke odgovara podacima upisanim u pratećoj dokumentaciji i oznakama na pakovanju.

Zdravstvenim pregledom pošiljke (koji se vrši vizuelnim pregledom, a u slučaju sumnje na prisustvo štetnog organizma uzimanjem uzoraka radi laboratorijskih analiza), utvrđuje se prisustvo štetnih organizama sa Liste I.A, Liste II.A, Liste I.B, Liste II.B i Liste VI. ovog pravilnika.

Uzimanje uzoraka

Član 7

Veličina uzorka iz člana 6 stav 7 ovog pravilnika, predstavlja minimalni broj jedinica potrebnih za dobijanje reprezentativnog uzorka, u skladu sa međunarodnim standardima.

Fitosanitarni inspektor za vršenje laboratorijske analize, uzima najmanje dva službena uzorka po jedinici pregleda pošiljke ili partije.

Na uzorke iz stava 2 ovog člana, stavlja se službena plomba.

Na jednoj strani službene plombe utiskuju se skraćenice "ME" i "FU" , iznad kojih je grb Crne Gore, a na drugoj strani plombe utiskuje se određeni serijski broj i ispod broja, skraćenica "FI-ME".

Uzorak prati i oznaka (kartica) na kartonskoj podlozi koja je zelene boje, dimenzija 120×90 mm.

Obrazac oznake iz stava 5 ovog člana dat je u Prilogu 7, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Male količine

Član 8

Male količine bilja i biljnih proizvoda sa Liste V.B i Liste VI. ovog pravilnika, porijeklom iz evropskih država, koje unose fizička lica za neindustrijske i nekomercijalne svrhe, ne podliježu fitosanitarnom pregledu i unose se bez fitosertifikata, pod uslovom da nema rizika od širenja štetnih organizama i to:

- 1) svježe voće i povrće (osim krompira), ukupne težine do 5 kg;
- 2) rezano cvijeće i djelovi bilja povezani u buket ili vijenac (jedan buket ili vijenac);
- 3) sjeme cvijeća i povrća u originalnom pakovanju, ukupne težine do 100 g;
- 4) lukovice i krtole ukrasnog bilja, ukupne težine do 3 kg;
- 5) sobno i saksijsko bilje (osim bonsai), najviše tri biljke;
- 6) balkonsko bilje i nezdrvenjelo ukrasno grmlje, najviše 10 biljaka.

Male količine bilja i biljnih proizvoda iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana, mogu se unositi iz država koje nijesu evropske države.

Evropskim državama u smislu ovog pravilnika smatraju se države date u Prilogu 8, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na unošenje bilja u slučaju preseljenja fizičkog lica iz inostranstva u Crnu Goru.

Za unošenje bilja iz stava 4 ovog člana potrebno je mišljenje nadležnog organa.

Fitosertifikat

Član 9

Fitosertifikat se izdaje na obrascu koji je u skladu sa propisanim modelom Međunarodne konvencije za zaštitu bilja -International Plant Protection Convention - IPPC.

Fitosertifikat za pošiljke bilja koje se izvoze, je zelene boje i štampa se na crnogorskom i engleskom jeziku, na obrascu datom u Prilogu 9, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Fitosertifikat za reeksport je smeđe boje, štampa se na crnogorskom i engleskom jeziku, na obrascu datom u Prilogu 10, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Tekst fitosertifikata iz st. 2 i 3 ovog člana, štampa se na poleđini fitosertifikata na francuskom, njemačkom, španskom i ruskom jeziku.

Obrasci fitosertifikata iz st. 2 i 3 ovog člana štampaju se i popunjavaju u dva primjerka, od kojih je jedan primjerak original, koji se izdaje izvozniku, a kopiju originala čuva fitosanitarni inspektor.

Fitosertifikat koji prati pošiljku prilikom unošenja u Crnu Goru:

- 1) ne smije biti stariji od 14 dana od dana kada pošiljka bilja pređe granicu zemlje u kojoj je izdat;
- 2) sadrži dopunsku izjavu, ako je propisano u Listi IV.A -odjeljak I ili Listi IV.B ovog pravilnika, koja se upisuje u rubriku "dopunska izjava";
- 3) sadrži dopunsku izjavu, ako je propisano u Listi VI. ovog pravilnika, koja se upisuje u rubriku "dopunska izjava".

Ukoliko u listama iz stava 7 tačka 2 ovog člana ima više od jedne opcije, dopunska izjava se navodi u vidu poziva na jedan od posebnih fitosanitarnih zahtjeva koji su navedeni u Listi IV. (tačka, podtačka, alineja, lista, dio, odjeljak) za koji se fitosertifikatom potvrđuje da je ispunjen.

Fitosertifikat koji je izdat u državi koja nije potpisnica Međunarodne konvencije za zaštitu bilja, može se prihvatiti ako sadrži podatke propisane tom konvencijom.

Elektronska forma fitosertifikata može se prihvatiti ako su ispunjeni uslovi određeni za taj oblik sertifikata međunarodnim standardima za fitosanitarne mjere broj 12.

Ovjerena kopija fitosertifikata može se prihvatiti kada je original fitosertifikata izgubljen ili uništen.

Ako se sa jednog mjesta proizvodnje, uvozi više pošiljki bilja u jednom danu (celulozno drvo i sl.) i ako nadležni organ analizom rizika utvrdi da ne postoji opasnost od unošenja štetnih organizama, takve pošiljke može pratiti jedan fitosertifikat.

Bez fitosertifikata se može uvoziti pošiljka koja je porijeklom iz Crne Gore i vraća se u Crnu Goru, pod uslovom da nema rizika od unošenja i širenja štetnih organizama.

Fitosertifikat se nakon izvršenog pregleda čuva u arhivi nadležnog organa.

Najava pošiljke

Član 10

Pošiljka sa Liste V.B i Liste VI. ovog pravilnika, najavljuje se fitosanitarnom inspektor, najkasnije jedan radni dan prije prispjeća na mjesto unošenja, lično ili telefonom.

Za poštansku pošiljku nije potrebna najava.

Prijava pošiljke

Član 11

Najavljena pošiljka iz člana 10 ovog pravilnika, po njenom prispjeću na mjesto unošenja, prijavljuje se fitosanitarnom inspektor.

Prijava pošiljke iz stava 1 ovog člana podnosi se u pisanoj formi, na obrascu datom u Prilogu 11 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Uz prijavu iz stava 2 ovog člana, prilaže se i dokumentacija koja prati pošiljku.

Oznake

Član 12

Kada se fitosanitarnim pregledom u skladu sa članom 6 ovog pravilnika, utvrdi da se uvoz bilja može dozvoliti, fitosanitarni inspektor, carinsku deklaraciju ili prijavu iz člana 11 ovog pravilnika ovjerava pečatom i potpisom.

Pečat iz stava 1 ovog člana je pravougaonog oblika, tamno zelene boje, dimenzija 60x20 mm, ima Grb Crne Gore i sadrži sljedeći tekst:

"Crna Gora

Fitosanitarna inspekcija

Fitosanitarni pregled obavljen

UVOZ DOZVOLJEN

Mjesto unošenja:.....".

Ovjerom dokumenata iz stava 1 ovog člana, fitosanitarni inspektor potvrđuje da je fitosanitarni pregled obavljen radi nastavka carinskog postupka, a ovjerenu kopiju dokumenta odlaže u dosije fitosanitarne inspekcije.

Kada se fitosanitarnim pregledom u skladu sa članom 6 ovog pravilnika, utvrdi da se uvoz bilja ne može dozvoliti, fitosanitarni inspektor, fitosertifikat ili fitosertifikat za reeksport ovjerava pečatom i potpisom.

Pečat iz stava 4 ovog člana je crvene boje, trouglastog oblika, dimenzija stranica 60 mm, ima Grb Crne Gore i sadrži sljedeći tekst:

"Crna Gora

Fitosanitarna inspekcija

Fitosanitarni pregled obavljen

UVOZ ZABRANJEN

Mjesto unošenja:.....".

U slučaju zabrane uvoza iz stava 4 ovog člana, fitosanitarni inspektor će naložiti fitosanitarne mjere iz člana 5 stav 1 tač. 4 i 5 ovog pravilnika.

Fitosanitarni inspektor će u slučaju da nijesu ispunjeni uslovi u pogledu dokumentacije, zadržati pošiljku do dobijanja kompletne dokumentacije i u slučaju kada naloži fitosanitarne mjere iz stava 6 ovog člana.

O svim slučajevima zadržavanja pošiljke, fitosanitarni inspektor obavještava nadležni organ, uz navođenje razloga zadržavanja, radi obavještavanja nadležnog organa druge zemlje u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje notifikacija.

Postupanje sa zaraženim dijelom pošiljke

Član 13

Ako fitosanitarni inspektor fitosanitarnim pregledom pošiljke utvrdi, da samo dio pošiljke sadrži štetne organizme iz člana 3 ovog pravilnika, može dozvoliti uvoz preostalog dijela pošiljke, pod uslovom da nema rizika od unošenja i širenja štetnih organizama.

Zahtjev

Član 14

Zahtjev za vršenje fitosanitarnog pregleda, odnosno izdavanje fitosertifikata, podnosi izvoznik ili njegov ovlašćeni zastupnik, kada država uvoznica ili država preko koje se pošiljka prevozi zahtijeva da pošiljku prati fitosertifikat ili fitosertifikat za reeksport.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana, podnosi se fitosanitarnom inspektoru u pisanoj formi, najkasnije 24 sata prije utovara.

Obrazac zahtjeva iz stava 2 ovog člana dat je u Prilogu 12, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Uz zahtjev za izdavanje fitosertifikata prilaže se i uvjerenje o zdravstvenom stanju usjeva u toku vegetacije i objekata za proizvodnju sjemena, rasada i sadnog materijala, kao i druga dokumentacija koja prati pošiljku.

Fitosanitarni inspektor izdaje fitosertifikat ili fitosertifikat za reeksport, kada se fitosanitarnim pregledom pošiljke utvrdi da su ispunjeni zahtjevi države uvoznice ili države preko koje se pošiljka prevozi.

Uz zahtjev za izdavanje fitosertifikata za reeksport, prilaže se i original fitosertifikata koji je pratio pošiljku pri uvozu ili njegova ovjerena kopija.

Fitosanitarni pregled pošiljke obavlja fitosanitarni inspektor na mjestu utovara.

Izuzetno od stava 7 ovog člana, fitosanitarni pregled pošiljke iz opravdanih razloga, obavlja se i na mjestu izlaska iz Crne Gore, pod uslovom da se ne radi o pošiljci bilja koja je namijenjena sjetvi ili sadnji.

Postupak tranzita

Član 15

Obaveznom fitosanitarnom pregledu pošiljke u tranzitu podliježe:

- pošiljka drveta koja se prevozi u otvorenim prevoznim sredstvima;
- pošiljka koja se skladišti, dijeli, sjedinjuje sa drugim pošiljkama, prepakuje ili je pakovana tako da nije isključen rizik od unošenja i širenja štetnih organizama;
- svaka pošiljka za koju je potrebno izvršiti pretovar, zbog nezgode koja se dogodila u carinskom području Crne Gore.

Procjena rizika

Član 16

Za uvezene bilje namijenjeno sadnji, radi utvrđivanja prisustva karantinski štetnih organizama (skrivena zaraza), nadležni organ, na osnovu procjene rizika, utvrđuje fitosanitarne uslove za praćenje zdravstvenog stanja bilja na mjestu sadnje (otvaranje karantinskog nadzora).

Uslovi iz stava 1 ovog člana, odnose se na sadni materijal porijeklom iz područja za koja je poznato da su u njima prisutni relevantni štetni organizmi, naročito sljedećih rodova i vrsta: *Solanum tuberosum* (bazni, elita i superelita), *Vitis L.*, *Citrus L.*, *Fortunella Swingle*, *Poncirus Raf.*, *Malus L.*, *Pyrus L.*, *Prunus L.*, *Chaenomeles Lindl.*, *Crataegus L.*, *Cydonia Mill.*, *Photinia Ldl.*, *Amelanchier L.*, *Cotoneaster Ehrh.*, *Eriobotrya Lindl.*, *Mespilus L.*, *Rubus L.*, *Platanus L.*, *Pyracantha Roem.*, *Sorbus L.*, *Stranvaesia Lindl.*, *Castanea Mill.*, *Abies Mill.*, *Larix Mill.*, *Picea A. Dietr.*, *Pinus L.*, *Pseudotsuga Carr.*, *Tsuga Carr.*, *Quercus L.* i *Populus L.*

Otvaranje karantinskog nadzora

Član 17

Uvoznik za bilje iz člana 16 ovog pravilnika, fitosanitarnom inspektoru uz prijavu pošiljke, dostavlja podatke o korisniku bilja, vrsti, sorti i broju biljaka, katastarskoj opštini i broju katastarske parcele na kojoj će sadni materijal biti zasađen i zaključuje ugovor sa ovlašćenom ustanovom radi praćenja zdravstvenog stanja uvezenog sadnog materijala.

Do dobijanja podataka iz stava 1 ovog člana, pošiljka će se nalaziti pod carinskim nadzorom.

Nakon obavljenog fitosanitarnog pregleda, fitosanitarni inspektor odobrava uvoz i otvara karantinski nadzor za uvezene sadni materijal.

Karantinski nadzor

Član 18

Praćenje zdravstvenog stanja bilja iz člana 17 ovog pravilnika, obuhvata provjeru:

- 1) vrste i količine sadnog materijala koji se uzgaja;
- 2) zdravstvenog stanja uvezenog sadnog materijala tokom vegetacionog perioda, uključujući i potrebne laboratorijske analize, koje obavlja ovlašćena fitosanitarna laboratorija;
- 3) zdravstvenog stanja ostalih biljaka domaćina štetnih organizama, u pojasu od 100 m oko parcele na kojoj je posađen uvezene sadni materijal, a u slučaju praćenja zdravstvenog stanja biljaka domaćina štetnog organizma *Erwinia amylovora* (Burill) Winslow et al. u pojasu od 500 m oko parcele.

U jednom vegetacionom periodu obavljaju se najmanje dva zdravstvena pregleda.

Pod vegetacionim periodom podrazumijeva se period aktivnog rasta bilja.

Ako ovlašćena ustanova prilikom praćenja zdravstvenog stanja bilja iz stava 1 ovog člana, utvrdi prisustvo štetnog organizma, fitosanitarni inspektor nalaže propisane fitosanitarne mjere i o tome obavještava nadležni organ.

Za vrijeme praćenja zdravstvenog stanja bilja, nije dozvoljeno razmnožavanje bilja, iznošenje sa parcele ili njegovo premještanje na drugu parcelu.

Ovlašćena ustanova koja prati zdravstveno stanje bilja, nadležnom organu, odnosno fitosanitarnom inspektoru dostavlja izvještaje o obavljenim pregledima.

Po isteku perioda praćenja zdravstvenog stanja bilja, fitosanitarni inspektor ukida karantinski nadzor i o tome obavještava nadležni organ.

Primjena

Član 19

Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na Listu IV.A odjeljak II iz Priloga 4 ovog pravilnika, primjenjivaće se od 1. januara 2014. godine.

Odredbe čl. 3, 4, 5, 6 i 7 ovog pravilnika, koje se odnose na zaštićena područja iz Priloga 1, 2, 3, 4 i 5 ovog pravilnika (Liste I.B, II.B, III.B, IV.B i V.B), primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak primjene

Član 20

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika, neće se primjenjivati:

1) odredbe čl. 5, 7, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 28, 32 i 34 Pravilnika o zdravstvenom pregledu pošiljaka bilja u prometu preko državne granice ("Službeni list SRJ", broj 69/99), u dijelu koji se odnosi na karantinski štetne organizme;

2) odredba člana 3 Pravilnika o zdravstvenom pregledu useva i objekata za proizvodnju semena, rasada i sadnog materijala i zdravstvenom pregledu semena, rasada i sadnog materijala ("Službeni list SRJ", br. 66/99 i 13/02 i "Službeni list SCG", br. 10/03 i 13/03) u dijelu koji se odnosi na štetne organizme: *Synchytrium endobioticum* (Schelb) Perc., *Globodera pallida* (Stone) Mulvey et Stone i *Globodera rostochiensis* (Woll.) Mulvey et Stone, iz Merila za utvrđivanje zdravstvenog stanja useva i objekata, semena, rasada i sadnog materijala, koji je sastavni dio pravilnika;

3) Naredba o zabrani uvoza i provoza pojedinih vrsta bilja i o određivanju karantinskog nadzora nad pojedinim vrstama bilja koje se uvoze radi gajenja ("Službeni list SRJ", broj 8/99);

4) Naredba o vrstama sadnog materijala iz uvoza i praćenju zdravstvenog stanja kod krajnjeg korisnika ("Službeni list SRJ", broj 8/99) i

5) Lista karantinskih štetnih organizama ("Službeni list SRJ", broj 42/01 i "Službeni list SCG", broj 9/03)

Stupanje na snagu

Član 21

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Broj: 323/11-0601-2620/2

Podgorica, 28.07.2011. godine

Ministar,

Tarzan Milošević, s.r.

* Pravilnik je usaglašen sa Anexima I, II, III, IV i V Direktive Savjeta 2000/29/EC od 08. maja 2000 o zaštitnim mjerama protiv unošenja i širenja u EU, štetnih organizama za bilje, biljne proizvode i objekte pod nadzorom (COUNCIL DIRECTIVE 2000/29/EC of 8 May 2000 on protective measures against the introduction into the Community of organisms harmful to plants or plant products and against

their spread within the Community).

NAPOMENA REDAKCIJE: *Priloge možete preuzeti u PDF formatu putem interneta klikom na sledeći link:*

[Prilozi 1 - 12](#)